

CONSILIUL AUDIOVIZUALULUI
DIRECȚIA CONTROL SERVICII MEDIA AUDIOVIZUALE
RAPORT DE CONTROL

În data de 01.09.2023, Consiliul Audiovizualului al Republicii Moldova (în continuare - CA), a recepționat petiția nr. 22 din aceeași dată din partea președintelui Partidului Dezvoltării și Consolidării Moldovei (În continuare – PDCM), Ion Chicu, prin care susține că, serviciile media audiovizuale de televiziune „Jurnal TV”, „PRO TV Chișinău” și „TVR Moldova”, la data de 02 august 2023, au difuzat în cadrul buletinelor de știri un subiect care a avut la bază investigația publicată de portalul „Nordnews”, precum că unii aleși locali ai fostului Partid Democrat condus de Vlad Plahotniuc, aderă la PDCM.

Ion Chicu a mai precizat că acest subiect a fost abordat de serviciul media „Jurnal TV” și în cadrul programului audiovizual „Secretele Puterii” din 02.08.2023, unde au fost debitate un șir de alegații nefondate cu caracter denigrator și tendențios. În sesizare, petentul face trimitere la declarațiile expertului Comunității WatchDog, Valeriu Pașa care a menționat că: *„Există un front larg și divers care a făcut o coaliție, unde intră Chicu, Ceban, PSRM, Partidul „Renaștere”, Șor, plus sistemul justiției și tot felul de persoane. Toți ei sunt susținuți, promovați și acoperiți de Kremlin. Aceasta este adevărata coaliție largă. Ei acum intră în perioada electorală, care o să înceapă cu alegerile. Miza lor majoră va fi să-și întărească structurile de partid la nivel local”*; *„Plahotniuc face miza pe Chicu. Nu este doar Chicu implicat în schema asta largă, doar că pe el Plahotniuc îl vede mai de perspectivă. Probabil, pe foștii membrii din PD mai degrabă îi poți convinge să se ducă la Chicu decât la Ceban”*.

Semnatarul sesizării a remarcat că până la finalul emisiunii nu au fost prezentate alte poziții, alte opinii sau alte puncte de vedere și nici poziția oficială a PDCM, iar acest fapt pune telespectatorii în imposibilitate să-și formeze o opinie cât de puțin obiectivă sau echilibrată, cu privire la informațiile expuse de către moderator și invitați, care au fost prezentate publicului în mod absolut denaturat, subiectiv și tendențios.

Astfel, petiționarul susține că, serviciile media audiovizuale de televiziune nu au ținut cont de prevederile Codului serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova, nr. 174/2018 (în continuare – CSMA), ale Constituției Republicii Moldova și ale Legii nr. 64/2010 cu privire la libertatea de exprimare.

În acest context, în sesizarea sa, petentul a desfășurat detaliat și reportajele din 02 august 2023, difuzate de serviciile media audiovizuale „Jurnal TV”, „PRO TV Chișinău” și „TVR Moldova”, în cadrul cărora, potrivit lui, nu au fost respectate principiile asigurării informării corecte, după cum urmează:

1. „TVR Moldova”

„În ediția din 02.08.2023 a buletinului informativ „Telejurnal Moldova”, difuzat de serviciul media audiovizual „TVR Moldova”, a fost difuzată pretinsa știre cu denumirea: „Fugarul Vlad Plahotniuc, implicat în viața politică”, în care a fost preluat materialul video al pretinsei investigații jurnalistice publicate anterior de portalul „Nordnews”. Astfel, ulterior difuzării acesteia, în loc să se prezinte poziția PDCM pentru a asigura echilibrul informațiilor puse la dispoziția publicului, au fost prezentate opiniile unor analiști/comentatori politici care au promovat aceleași alegații nefondate conținute în pretinsul material de știri. În acest sens, remarcăm că, prezentarea opiniilor acestora s-a efectuat într-un context în care, aparent, aceștia s-au prezentat ca pretinse persoane dezinteresate, fapt care poate fi ușor combătut în condițiile în care de către aceștia au fost prezentate supoziții manipulatorii și fără substrat factologic în susținerea mesajului promovat de către autori. Atragem atenția că aceștia în expunerile lor, nu au operat cu „judecăți de valoare”, dar au făcut trimitere la pretinse fapte care în opinia lor au avut/au loc””.

Reieșind din cele menționate, Ion Chicu a remarcat încălcarea prevederilor art. 13 alin. 1 lit. (a) și (b), ale alin. 4, ale alin. 5 lit. (a-c), ale alin. 6 lit.(a) și ale alin. 7 din CSMA, precum și ale art.

32 și 34 din Constituția Republicii Moldova și ale art. 4, 7 și 11 din Legea nr. 64 cu privire la libertatea de exprimare.

În conformitate cu prevederile art. 75 alin. (4) lit. a) și art. 83 alin. (3) lit. c) din CSMA, CA a dispus controlul programele audiovizuale indicate în petiție, difuzate de serviciile media audiovizuale de televiziune „Jurnal TV”, „TVR Moldova” și „PRO TV Chișinău”. Rezultatele controlului au atestat următoarele:

La data de 02 august 2023, în cadrul „Jurnalului orei 18” de la „TVR Moldova” a fost prezentat un subiect însoțit pe burtieră de titlurile: „*Fugarul Plahotniuc, implicat în viața politică*” și „*Experți: Plahotniuc acționează din umbră*”. Astfel, prezentatorul a menționat: „*O investigație realizată de jurnaliștii de la nordnews.md încearcă să demonstreze că fostul lider al Partidului Democrat, oligarhul Vlad Plahotniuc, se implică activ în viața politică din Republica Moldova. El ar dirija racolarea unor primari și președinți de raioane pentru partidul lui Ion Chicu. Unii analiști politici de la Chișinău cred că de fapt Plahotniuc a acționat în tot acest timp din umbră iar autoritățile ar trebui să se autosesizeze în privința traseismului politic*”.

A urmat mențiunea reporterului: „*Potrivit jurnaliștilor nordnews.md, în urmă cu jumătate de an, mai mulți membri din fostului Partid Democrat din Moldova, printre care președinți de raioane, primari și foști deputați, l-au vizitat în Turcia pe fostul lider de partid, Vlad Plahotniuc. Tema discuțiilor ar fi fost noul proiect politic pe care și-l propune oligarhul fugar. La recomandarea lui Plahotniuc, mai mulți membri și aleși locali ai PDM, acum PSDE, din nordul Republicii Moldova, au aderat la Partidul Dezvoltării și Consolidării Moldovei, condus de fostul premier Ion Chicu. Jurnaliștii au discutat cu unii dintre ei, pretinzând că sunt persoane de încredere din cercul lui Plahotniuc*”.

În continuare este redat dialogul jurnalistei „Nord News” cu Nicolae Dorogan, primarul c. Cotiujeii Mari, Șoldănești:

Jurnalista : – *Eu vă sunt din partea domnului Vlad, aveți un minut liber? Olga vă sună.*

Dorogan: – *Vlad, care?*

Jurnalista: – *Știți dumneavoastră care, nu vă dați seama despre cine vă vorbesc?*

Dorogan: – *A, da, gata.*

Jurnalista: – *Dumneavoastră ați fost contactat de domnul Vlad acum câteva săptămâni cu privire la trecerea la partidul lui Ion Chicu și vreau să vă spun că s-au schimbat regulile jocului puțin.*

Dorogan: – *Așa.*

Jurnalista: – *Domnul Vlad a spus să luăm o pauză de vreo două săptămâni. Ce ziceți?*

Dorogan: – *Trebuie, trebuie, care-i problema?*

Jurnalista – *Câți din partea noastră au trecut la domnul Chicu, că trebuie să scriem în baza de date, nu știți?*

Dorogan: – *Vreo 6.*

Tot aici reporterul mai adaugă: „*La îndemnul lui Plahotniuc, ar fi schimbat partidul și președintele raionului Glodeni dar și cel al raionului Florești*”:

Drept urmare este redat și dialogul jurnalistei „Nord News” cu Ștefan Paniș, președintele raionului Florești:

Jurnalista: – *Păi, vă sun să vă spun că luăm o pauză, până când așteptăm alte indicații cu privire la trecerea dvs. la Chicu.*

Paniș: – *Pauză nu putem să luăm, suntem de mult acolo.*

Jurnalista: – *Unde?*

Paniș: – *Care pauză să luăm. Eu am vorbit cu domnul cândva.*

Reporterul a continuat: „*Conducerea Partidului Social Democrat European a criticat decizia aleșilor locali care au trecut la Partidul Dezvoltării și Consolidării Moldovei precizând că, cităm: alegătorii vor taxa acest comportament. Ion Chicu, președinte al PDCM, a reacționat*

nediplomatic pe rețelele sociale, și nu a oferit explicații și argumente la descoperirile jurnaliștilor”.

În context, este prezentată poziția lui Ion Chicu pe marginea investigației realizată de jurnaliștii portalului informativ „Nord News”:

Ion Chicu, fost premier: *„Nu cred că este sens de comentat aberațiile escortelor mediatice de la Nord News... Acest mesaj al meu este pentru oamenii demni, care au lucrat pe timpul aflării PDM-ului la guvernare! ... voi fi onorat să putem reuni eforturile cu acei dintre Dvs., pe care nimeni nu vă poate "pune pe pauză..." (sursa indicată Facebook/ionchicu.md).*

Reporterul a continuat cu următoarele afirmații: *„În octombrie 2022, fostul lider PDM, Vlad Plahotniuc, fugit din Republica Moldova, a anunțat că revine în politica moldovenească și își va duce la bun sfârșit ceea ce ar fi fost, în viziunea lui, planurile de guvernare pe care le avea în 2019. Analiztii politici spun că, de fapt, Plahotniuc nu s-a retras din viața politică și că în tot acest timp ar fi acționat din umbră.*

Drept urmare au fost prezentate opiniile experților în politică, Ion Tăbârță și Andrei Curăraru:

Ion Tabârța, analist politic: *„Ceea ce face Plahotniuc acum, o face caracteristic lui." El încearcă din depărtare, de peste hotare unde se află acum să influențeze anumite procese politice, în mod special închegarea unor formațiuni politice în perspectiva alegerilor parlamentare din 2025. Alta este întrebarea la cât de mult influențează procesele, ce influență și-a păstrat, cât de mult se implică și ce formațiuni încearcă el acum să coaguleze din subteran.”*

Andrei Curăraru, expert în politică: *„Se pare că Plahotniuc își mută influența în alte partide și consolidează imaginea publică a unor personaje pentru le da o bătaie mai lungă. Or, adunarea de primari, președinți de raion poate să dea un efect pe termen scurt la alegerile locale dar și pe termen lung, dacă ne gândim la alegerile parlamentare. Se eliberează un spațiu clar pe centru-stânga și acest spațiu se pare că vrea să-l ocupe Plahotniuc prin interpunerea dlui Chicu.”*

„Nici unul dintre interlocutorii investigației nu a negat legăturile directe și influența care a fost exercitată. Organele de investigație trebuie să se autosesizeze, fiindcă este un clar semn că această corupție politică continuă. Or, asta a relatat și liderul partidului dl. Sula, partidul din care sunt fugarii.”

La sfârșitul subiectului reporterul a precizat: *„Pe 1 august, Parlamentul de la Chișinău a votat în lectură finală proiectul de lege care prevede pedepsirea traseismului politic. Coruperea politică pasivă se va pedepsi cu până la șapte ani închisoare iar coruperea politică activă cu șase ani de închisoare. Reamintim că, în iunie s-au împlinit patru ani de când Vladimir Plahotniuc a fugit din R. Moldova. Fostul lider al Partidului Democrat este vizat în mai multe dosare penale, inclusiv în cele privind furtul miliardului și Metal feros”.*

Astfel, ca urmare a controlului, se constată că, reportajul s-a axat pe investigația realizată și publicată de portalul de știri „Nord News”, la data de 02 august 2023. De menționat că, dialogul dintre jurnalistă cu primarul c. Cotiujenii-Mari, r. Șoldănești, Nicolae Dorogan și președintele r. Florești, Ștefan Paniș nu a suportat modificări sau intervenții în conținut, fiind redată informația propriu-zisă, în legătură cu transferul unor aleși locali/raionali din Glodeni și Florești, la Partidul Dezvoltării și Consolidării Moldovei (PDCM), condus de Ion Chicu.¹

Mai mult, cu referire la această investigație, în subiect a fost prezentată și poziția petiționarului, Ion Chicu, preluată de pe pagina sa oficială de Facebook, care susține următoarele: *„Acest mesaj al meu este pentru oamenii demni, care au lucrat pe timpul aflării PD la guvernare! A fost o onoare pentru mine să lucrez cu mulți dintre Dumneavoastră! Și voi fi onorat să putem reuni eforturile cu acei dintre Dvs., pe care nimeni nu vă poate „pune pe pauză” – nici „Vlad”, nici „Maia”, nici „al vostru”, nici „al lor”. Nimeni”²*

¹ <https://nordnews.md/video-plahotniuc-activ-in-politica-moldoveneasca-cum-se-dirijeaza-plecarea-primarilor-din-fostul-pdm-la-partidul-lui-ion-chicu/>

² <https://fb.watch/n7W1klac91/>

Așa dar, serviciul media audiovizual „TVR Moldova” a asigurat prezentarea principalelor puncte de vedere aflate în opoziție, în cadrul reportajului din 02 august 2023, invocat în sesizare. Totodată, este de menționat că titlurile și textele afișate pe ecran, pe parcursul difuzării reportajului, nu au deviat de la conținutul propriu-zis.

O altă precizare ține de faptul că poziția PDCM vizavi de investigație a fost publicată pe pagina oficială a partidului, la data de 03 august 2023, iar știrea menționată supra a fost prezentată la 02.09.2023.

Direcția control servicii media audiovizuale

